

Gierleix

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/197/62/91

OPINIA PUBLICZNA
O SYTUACJI GOSPODARCZEJ I POLITYCE EKONOMICZNEJ RZĄDU

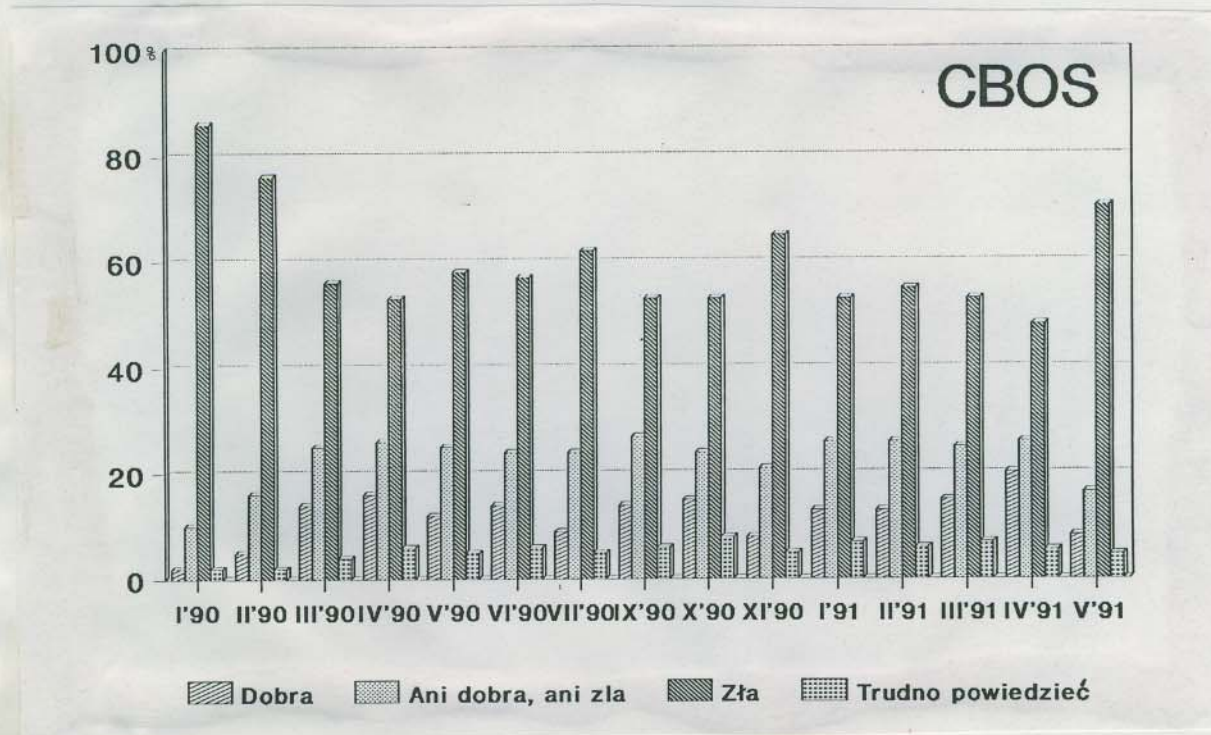
Komunikat z badań

Warszawa, czerwiec 1991 r.

Opinie o obecnej i przyszłej sytuacji gospodarczej

Majowe oceny naszej aktualnej sytuacji gospodarczej¹ są zdecydowanie gorsze od ocen uzyskanych w kwietniu. Nie tylko nadal dominują oceny negatywne - jako złą oceniło naszą aktualną sytuację gospodarczą 70,5% respondentów, a tylko niespełna co dziesiąty (8,3%) postrzegał ją jako dobrą - ale ponadto odsetek tych pierwszych zwiększył się o 22,3, a tych drugich zmniejszył o 11,9 punktu procentowego. W sumie zatem w maju odnotowano 33,4% ocen gorszych niż miesiąc wcześniej; jako *ani dobrą, ani złą* określa tę sytuację 16,5% badanych (rys. 1). Majowa wartość "saldo ocen" (-62,2%) jest niższa od kwietniowej o 34,2 punktu procentowego.

Rysunek 1. Ocena aktualnej sytuacji gospodarczej w Polsce

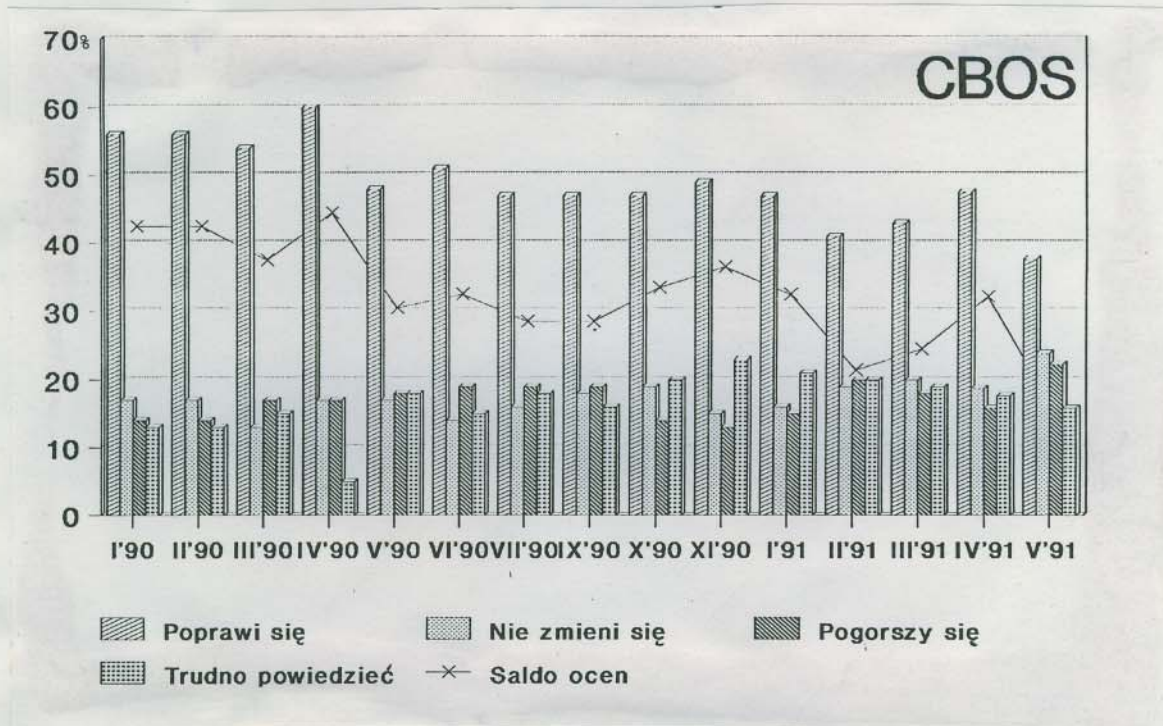

Również w porównaniu z wynikami sprzed roku obserwujemy niewielki spadek liczby ocen pozytywnych (o 4,1 punktu procentowego) i przyrost ocen negatywnych (o 12,6 punktu procentowego).

Majowe przewidywania badanych co do rozwoju sytuacji gospodarczej są także zdecydowanie gorsze od notowanych poprzednio (rys.2).

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (16) - sondaż przeprowadzony w dniach 18-21 maja 1991 r. na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności (N=1000).

Rysunek 2. Przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji gospodarczej w Polsce

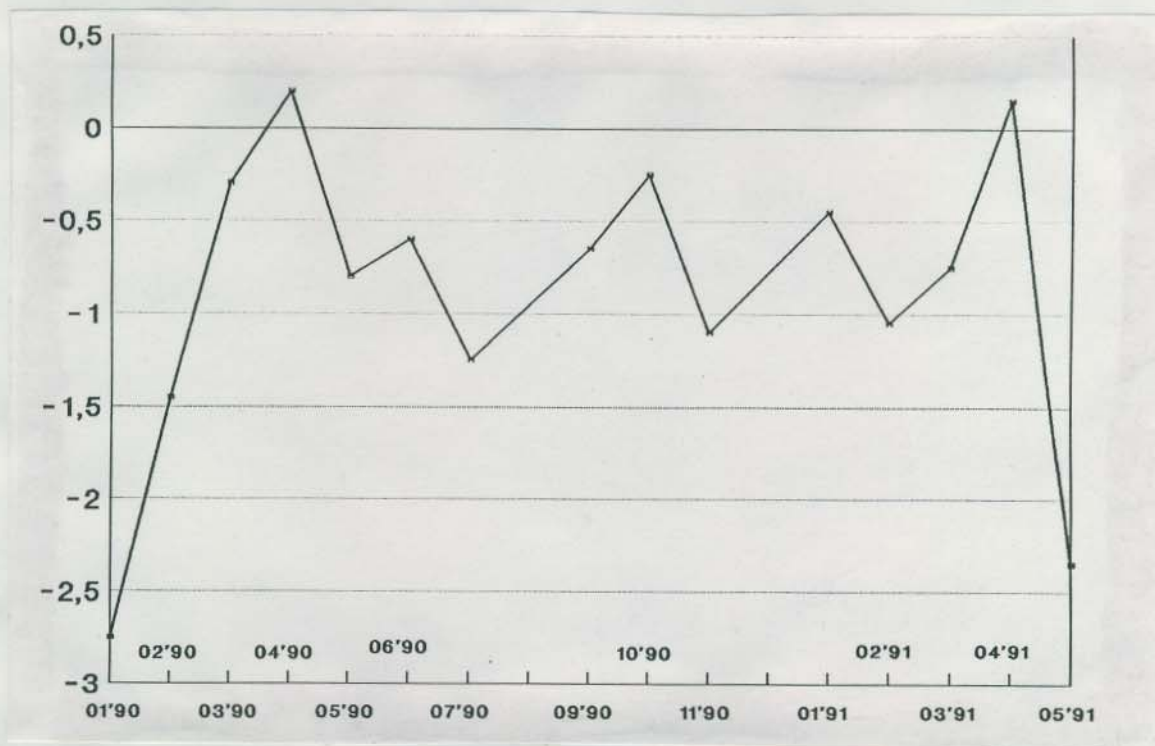
Obecnie liczba respondentów nastawionych optymistycznie (37,7%) po raz pierwszy nie przewyższała łącznego odsetka pesymistów (22,3%) wraz z nie przewidującymi zmian (23,9%), podczas gdy proporcje takie były dotychczas stałą cechą tego pomiaru. Dokonało się to za sprawą poważnego spadku liczby optymistów (w porównaniu z kwietniem o 9,9 punktu procentowego) połączonego ze wzrostem liczby pesymistów (o 2,5 punktu procentowego). Co czwarty respondent (23,9%) uważał, że w ciągu najbliższych dwóch lat sytuacja gospodarcza pozostanie bez zmian, a 16,9% badanych nie miało zdania w tym względzie. Wartość "saldo ocen" w maju '91 (15,4%) w stosunku do poziomu tego wskaźnika sprzed miesiąca jest niższa o 16,3 punktu procentowego.

W stosunku do badań sprzed roku liczba optymistów zmalała o 10,4 punktu procentowego, pesymistów natomiast wzrosła o 4,6.

Mniej korzystne oceny aktualnej i przyszłej sytuacji gospodarczej znalazły swoje odzwierciedlenie w zdecydowanie niższej - i ponownie po kwietniowym przyroście ujemnej - wartości syntetycznego wskaźnika społecznej percepcji gospodarczej² (rys. 3).

² Wskaźnik ten - średnia ocen obecnej i przewidywanej sytuacji gospodarczej - może przyjmować wartość od -10 (oceny najmniej korzystne) do +10 (najbardziej korzystne).

Rysunek 3. Wskaźnik społecznej percepcji sytuacji gospodarczej

Częstość negatywnych ocen obecnego stanu gospodarki (tab. 1 w aneksie) nie ma wyraźnego związku z wiekiem respondenta. Źle oceniają stan gospodarki mieszkańcy wsi, ankietowani z wykształceniem wyższym oraz badani mający niskie dochody, deklarujący lewicowe poglądy. Największymi optymistami co do przyszłości gospodarki (tab.2 w aneksie) są najmłodsi (do 24 lat) uczestnicy sondażu oraz mieszkańcy miast. Optymizm rośnie wraz z wykształceniem i dochodem.

Opinie o rządowym programie gospodarczym

W maju mniej niż połowa respondentów (o 20,1 punktu procentowego mniej niż w kwietniu) wyraziła zaufanie do polityki gospodarczej rządu, a prawie 40% (o 13,5 punktu procentowego więcej niż w kwietniu) wypowiedziało się negatywnie (tab. 1).

Z danych tabeli 2 wynika, że prawie 44% respondentów podziela krytyczną opinię o negatywnym wpływie realizowanych reform na polską gospodarkę, a dalsze 15% uważa, że ocena taka nie oddaje całej, jeszcze gorszej prawdy.

Tabela 1

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka nowego rządu stwarza szansę wyjścia z kryzysu gospodarczego?	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	II 90	V 90	VI 90	VII 90	IX 90	X 90	XI 90	I 91	II 91	III 91	VI 91	V 91
Tak	63,7	57,9	58,0	51,0	56,5	48,4	43,2	43,0	44,8	48,0	66,7	46,6
Nie	17,4	21,2	24,4	30,3	28,6	30,8	37,7	11,4	23,1	27,1	25,6	39,1
Trudno powiedzieć	19,0	20,9	17,4	18,7	14,9	20,7	18,9	45,4	32,0	24,9	7,6	14,3
Aprobata "netto"	46,3	36,7	43,6	20,7	27,9	17,6	5,5	31,6	21,7	20,9	41,1	7,5

Uwaga: procenty nie sumują się do 100, gdyż nie uwzględniono braku danych.
W marcu, kwietniu, sierpniu i grudniu - brak pomiaru.

Tabela 2

		CBOS
Co Pan(i) sądzi o opiniach niektórych polityków i dziennikarzy, że obecnie realizowane reformy hamują rozwój polskiej gospodarki? Czy uważa Pan(i), że:		
przesadzają		32,0%
mają rację		43,8%
prawda jest jeszcze gorsza		15,0%
Trudno powiedzieć		9,1%

Również krytycznie jest oceniana polityka wobec przedsiębiorstw państwowych: dwie trzecie badanych uważa, że sprzyja ona upadkowi tych zakładów, a tylko co czwarty, że przystosowaniu ich do reguł gospodarki rynkowej (tab. 3).

Tabela 3

		CBOS
Czy, Pana(i) zdaniem, obecna polityka gospodarcza w stosunku do przedsiębiorstw państwowych prowadzi raczej do:		
upadku przedsiębiorstw państwowych		66,8%
przystosowania ich do reguł gospodarki rynkowej		27,4%
Trudno powiedzieć		5,4%

Polityce gospodarczej rządu ufają najczęściej (tab. 3 w aneksie): młodszy uczestnicy sondażu, mieszkańcy miast, osoby z wykształceniem średnim lub wyższym, lepiej oceniające swoją sytuację materialną, deklarujące prawicowe poglądy. Wśród grup społeczno-zawodowych korzystne oceny formułują najczęściej: prywatni przedsiębiorcy, dyrektorzy zakładów państwowych oraz pracownicy umysłowi.

Istotnym wskaźnikiem ocen rządowej polityki gospodarczej jest ocena planu Balcerowicza (tab. 4).

Tabela 4

w procentach

Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do programu Balcerowicza?	Wskazania respondentów według terminów badań:										
	V ⁹⁰	VI ⁹⁰	VII ⁹⁰	IX ⁹⁰	X ⁹⁰	XI ⁹⁰	I ⁹¹	II ⁹¹	III ⁹¹	IV ⁹¹	V ⁹¹
Popieram go	32,7	37,1	26,1	34,8	34,8	30,9	30,2	19,6	31,1	37,1	21,3
Nie popieram go	23,9	22,5	24,3	20,9	19,2	23,6	28,9	32,0	26,9	25,3	38,2
Zamato o nim wiem	29,4	29,6	35,1	32,8	32,3	31,5	25,8	34,2	29,5	36,0	32,3
Trudno powiedzieć	13,5	10,7	14,4	11,4	13,3	13,3	14,9	14,2	12,5	1,5	8,1
Aprobata "netto"	8,8	14,6	1,8	13,9	15,6	7,3	1,3	-12,0	4,2	11,8	-16,9
Uwaga: procenty nie sumują się do 100, gdyż nie uwzględniono braku danych. W sierpniu ⁹⁰ i grudniu ⁹⁰ brak pomiaru.											

Maj⁹¹ okazał się miesiącem, w którym plan Balcerowicza po raz drugi - po marcowej i kwietniowej wyższe ocen - miał więcej przeciwników niż zwolenników. W ciągu miesiąca liczba tych pierwszych wzrosła o 12,9 punktu procentowego, zaś tych drugich zmalała o 15,8. Zwiększył się odsetek ankietowanych przyznających się do małej wiedzy o planie (o 3,7 punktu procentowego) oraz nie mających zdania (o 6,6 punktu procentowego).

W porównaniu z wynikami ubiegłorocznymi z maja liczba zwolenników planu Balcerowicza zmalała o 11,4, a przeciwników wzrosła o 14,3 punktu procentowego.

Dodatkowym wskaźnikiem stosunku do programu Balcerowicza są odpowiedzi na pytanie, czy program ten powinien być kontynuowany (tab. 5).

Tabela 5

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, po dotychczasowych doświadczeniach program Balcerowicza należy:	Wskazania respondentów według terminów badań:					
	X'90	XI'90	I'91	II'91	III'91	V'91
Kontynuować w dotychczasowej postaci	8,1	7,7	4,9	6,4	8,7	6,5
Kontynuować, ale po wprowadzeniu istotnych zmian	38,8	34,2	37,1	29,0	34,3	34,0
Opracować nowy program, włączając te elementy programu Balcerowicza, które się sprawdziły	22,5	23,6	28,6	24,5	25,5	28,2
Opracować całkowicie nowy program gospodarczy	13,3	18,8	16,3	22,9	16,5	20,6
Trudno powiedzieć	17,2	15,4	12,8	17,0	14,9	10,5

W maju '91, podobnie jak w poprzednich miesiącach, dominuje przekonanie, że program Balcerowicza powinien być *kontynuowany, ale po wprowadzeniu istotnych zmian*. Często także wyrażana jest nieco bardziej radykalna opinia o opracowaniu nowego, do którego włączono by sprawdzone już elementy planu Balcerowicza. Co piąty badany (przyrost o 4,1 punktu procentowego) wolałby *opracowanie całkowicie nowego programu*. Tylko niewielki odsetek ankietowanych opowiada się za jego *kontynuacją w dotychczasowej postaci*.

Ocenę kosztów poniesionych przez społeczeństwo w wyniku wdrażania reform przedstawia tabela 6. Otrzymane dane jednoznacznie wska-

Tabela 6

w procentach

Jak Pan(i) sądzi, czy wyrzeczenia, które już poniosło społeczeństwo w wyniku realizacji programu Balcerowicza są:	Wskazania respondentów według terminów badań:					
	VII'90	X'90	I'91	II'91	III'91	V'91
Znacznie większe, niż można było się spodziewać	56,9	48,8	52,9	46,2	45,2	53,4
Nieco większe	20,4	19,9	20,2	21,3	18,2	14,2
Takie, jakich można było się spodziewać	15,3	21,3	17,5	14,9	20,6	16,7
Nieco mniejsze	2,2	4,3	4,1	3,2	3,0	2,8
Znacznie mniejsze, niż można było się spodziewać	1,8	1,8	2,4	2,3	1,9	3,4
Trudno powiedzieć	3,0	3,7	2,6	12,0	11,1	9,5

zuja, iż - podobnie jak w poprzednich sondażach - realizacja programu Balcerowicza jest głównie kojarzona z *wyrzeczeniami znacznie większymi od spodziewanych*. Opinia ta jest obecnie częstsza o 8,2 punktu procentowego niż w marcu. Ogółem w maju o większych niż oczekiwano wyrzeczeniach mówiło 67,6% badanych (w marcu 63,4%). Opinię przeciwną - że wyrzeczenia były mniejsze - formułuje zaledwie 6,2% respondentów (poprzednio 4,9%).

Dane tabeli 7 odzwierciedlają poglądy ankietowanych na temat relacji pomiędzy osiągniętymi w wyniku reform rezultatami a poniesionymi kosztami. Nadal dominuje opinia - wyrażana obecnie przez

Tabela 7

w procentach

Czy w stosunku do osiągniętych rezultatów poniesione koszty okazały się:	Wskazania respondentów według terminów badań:					
	VII '90	X '90	I '91	II '91	III '91	V '91
O wiele za duże	68,3	61,4	63,9	56,7	55,2	66,5
Odpowiednie - warte poniesienia	22,1	29,5	27,4	20,8	24,7	18,3
Raczej małe	4,1	4,9	4,4	5,2	4,9	4,4
Trudno powiedzieć	4,4	4,1	3,8	17,2	15,0	10,8

dwie trzecie badanych (wzrost od marca o 11,3 punktu procentowego) - że koszty te były *o wiele za duże*. Niespełna co dwudziesty (spadek o 6,4 punktu procentowego) uważa je za *odpowiednie - warte poniesienia*, a tylko nikły, utrzymujący się od początku stosowania tego wskaźnika, odsetek za *raczej małe*.

Krytyczne oceny planu Balcerowicza potwierdzają wyniki z tabeli 8. Ponad połowa badanych uważa, że *z pewnością są lepsze i mniej*

Tabela 8

		CBOS
Czy, Pana(i) zdaniem, program Balcerowicza to:		
<i>w zasadzie jedyny możliwy sposób reformy polskiej gospodarki, choć bardzo trudny</i>		15,3%
<i>tylko jeden z wielu możliwych sposobów, z pewnością są lepsze i mniej uciążliwe</i>		55,2%
<i>najgorszy z możliwych sposobów naprawy gospodarki</i>		14,4%
<i>Trudno powiedzieć</i>		15,1%

uciażliwe od niego sposoby reformowania naszej gospodarki. Opinią, że jest to *jedyny możliwy sposób* zyskała mniej więcej taką samą liczbę zwolenników, co pogląd, iż jest to *najgorszy z możliwych sposobów*.

Analiza aprobaty planu Balcerowicza w zależności od cech społeczno-demograficznych (tab. 4 w aneksie) dowodzi, że częściej deklarują je mieszkańcy miast (zwłaszcza dużych) niż wsi. Istnieje wyraźny, dodatni związek takiej postawy z poziomem wykształcenia i wysokością dochodów. Wśród grup społeczno-zawodowych najczęściej popiera ten program inteligencja oraz kadra kierownicza przedsiębiorstw państwowych, rzadziej prywatnych. Akceptacja planu Balcerowicza rośnie z wiekiem respondenta. Częściej postawa taka jest bliższa ludziom o poglądach prawicowych niż centrystycznych bądź lewicowych, a także członkom "Solidarności".

Najważniejsze cele programu gospodarczego rządu

W majowym sondażu poproszono respondentów, aby odpowiedzieli na pytanie: *Jaki jest, Pana(i) zdaniem, najważniejszy cel programu gospodarczego, który rząd wprowadza w życie? A oto dziesięć najczęściej wymienianych celów, wskazujących na pozytywne, zdaniem badanych, intencje rządu i zamierzenia odzwierciedlające negatywny stosunek do polityki rządu.*

Cele pozytywne

1. Prywatyzacja gospodarki	23,0%
2. Hamowanie inflacji, walka z inflacją	12,7%
3. Poprawa sytuacji gospodarczej, uzdrowienie gospodarki	11,6%
4. Poprawa warunków życia, podniesienie standardu życia	3,8%
5. Urynkowienie gospodarki, wprowadzenie zasad konkurencji, wolnego rynku, rozbijanie monopoli	3,7%
6. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej, korzystniejsza polityka rolna	2,0%
7. Wprowadzenie systemu kapitalistycznego, kapitalizmu	1,0%
8-9. Pokonanie recesji, spadku produkcji, wzrost produkcji	0,9%
8-9. Powrót do Europy, osiągnięcie europejskiego (światowego) standardu życia	0,9%
10. Likwidacja luki budżetowej, równowaga budżetu państwa	0,8%

Cele negatywne

1. Zniszczenie polskiej gospodarki	1,1%
2. Upadek polskiego rolnictwa	0,8%
3. Zubożenie, zagłodzenie, zmęczenie społeczeństwa	0,8%

4. Upadek przedsiębiorstw państwowych	0,6%
5. Wprowadzanie, pogłębianie bezrobocia	0,5%
Inne negatywne	1,2%
Nie ma żadnego celu, rząd nie prowadzi żadnej polityki gospodarczej, nie ma żadnego programu	3,7%
Trudno powiedzieć	21,5%

Wymieniane przez badanych cele pozytywne zawierają w zasadzie pełen - przedstawianych przez premiera bądź ministrów przy rozmaitych okazjach - zestaw zadań rządu. Należy jednak podkreślić, że o częstotliwości ich pojawiania się w wypowiedziach spontanicznych mogła decydować również ważność określonego problemu z punktu widzenia respondenta.

Najczęściej postrzeganym celem okazały się zamiary prywatyzacyjne, wymieniane dwukrotnie częściej niż następne w kolejności działania antyinflacyjne bądź ogólnikowe sformułowania dotyczące poprawy naszej sytuacji gospodarczej. Można zatem przypuszczać, że właśnie prywatyzacja jest w opinii społecznej problemem kluczowym, mającym wpływ na ogólną sytuację gospodarczą, jak i na indywidualną sytuację badanych.

Wśród otrzymanych odpowiedzi pojawiły się również odzwierciedlające negatywne postrzeganie działań rządu; stanowią one 5% ogółu udzielonych opinii. Dalsze 3,7% zawierały sformułowania negujące istnienie jakiegokolwiek programu. Tak więc niemal co dziesiąta wypowiedź kwestionowała możliwość pozytywnego wpływu rządu na gospodarkę.

x
x x

R e a s u m u j ą c : w majowych ocenach obecnej sytuacji gospodarczej nadal dominują opinie negatywne, którym towarzyszą optymistyczne prognozy dotyczące jej przyszłości. Podkreślić tu należy znaczne pogorszenie opinii w obydwu tych kwestiach w porównaniu z poprzednim sondażem.

Liczba ufających w skuteczność polityki gospodarczej rządu jest niewiele wyższa od liczby mających przeciwne zdanie, co w połączeniu z faktem, iż tylko jedna trzecia nie zgadza się z krytycz-

nymi ocenami podważającymi sens reformy, a dwie trzecie uważa, że sprzyjają one upadkowi przedsiębiorstw państwowych - świadczy, iż majowe oceny polityki ekonomicznej rządu są złe.

Poparcie dla planu Balcerowicza jest mniejsze niż kiedykolwiek - grupa jego przeciwników jest większa od grupy zwolenników. Dwie trzecie badanych ocenia, iż wyrzeczenia poniesione w wyniku jego realizacji są większe niż można było się spodziewać, a koszty w stosunku do rezultatów o wiele za duże; tylko 15% uważa, że jest to jedyny, choć trudny plan.

Porównanie tych wyników z rezultatami poprzednich badań - zwłaszcza bardzo korzystnych kwietniowych - wskazuje na bardzo dużą chwiejność opinii publicznej. Trzeba jednak powiedzieć, że oceny niekorzystne zdarzają się w ostatnim półroczu częściej niż przedtem. Nasila się rozczarowanie i żądanie zmiany dotychczasowej polityki gospodarczej. Co prawda, kwietniowy spektakularny sukces rządu i osobiście wicepremiera Balcerowicza związany z redukcją naszych długów zaowocował niezwykle korzystnymi ocenami opinii publicznej, ale wystarczyła akcja protestacyjna "Solidarności" i nasilona krytyka towarzysząca belwederskiej naradzie ekonomistów, by notowania majowe okazały się krańcowo niekorzystne. Wszystko to świadczy o tym, że gospodarka i polityka gospodarcza znalazły się w krytycznym momencie. Duża wrażliwość społeczna na wszelkie zachodzące w tej sferze wydarzenia sprzyja huśtawce nastrojów, a nic nie zwiastuje, iżby łatwiej było o wydarzenia pomyślne niż stwarzające jeszcze większe problemy.

Tabela 1

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Polsce? Czy jest ona:</i>			Liczba osób
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	
Ogółem	9	17	74	953
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	8	14	77	464
Kobiety	9	20	71	489
<u>Wiek</u>				
Do 24	9	26	64	95
25-29	13	16	71	125
30-39	8	13	79	213
40-49	10	18	72	171
50-59	7	14	80	137
60 lat i więcej	7	20	73	212
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	2	17	81	389
Miasto	13	17	69	564
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	11	12	76	104
21-100	14	18	68	167
101-500	17	16	67	174
501 tys. i więcej mieszkańców	10	23	67	119
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	7	21	72	158
Północno-wschodni (Białystok)	12	22	65	72
Północny (Gdańsk)	16	20	64	89
Południowy (Katowice)	12	23	66	164
Południowo-wschodni (Kraków)	3	11	86	146
Środkowowschodni (Lublin)	4	20	76	74
Środkowozachodni (Poznań)	9	12	79	133
Południowo-zachodni (Wrocław)	9	12	79	117
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	7	19	74	390
Zasadnicze zawodowe	10	17	73	236
Średnie	10	16	73	257
Wyższe	10	9	81	70
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	10	12	78	59
Pozostali umysłowi	11	18	72	208
Pracownicy handlu i usług	16	21	63	70
Robotnicy wykwalifikowani	9	14	77	269
Robotnicy niewykwalifikowani	9	17	73	105
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	0	10	90	40
Rolnicy	1	22	77	145
Prywatni przedsiębiorcy	16	23	61	44
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys. zł	4	4	93	56
451-700	8	20	72	139
701-950	7	14	79	151
951-1200	6	27	67	197
1201-1450	9	14	77	138
1451-1700	15	14	71	93
1701-1950	6	16	78	49
1951-2200	13	17	70	47
Powyżej 2200 tys. zł	14	15	71	79
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	4	13	82	378
Przeciętne	10	21	69	477
Dobre	16	16	67	97
<u>Deklarowane poglądy polityczne</u>				
Lewica	8	11	81	145
Centrum	7	17	76	417
Prawica	12	17	70	264
Trudno powiedzieć	7	26	67	121
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	15	10	75	99
Skupionych w OPZZ	4	9	87	45
Innych	16	26	58	19
Nie należący do żadnych	8	18	74	778
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	21	20	58	271
Zły	2	14	84	496
Trudno powiedzieć	7	22	70	183

Tabela 2

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy w ciągu najbliższych dwóch lat, Pana(i) zdaniem, sytuacja gospodarcza:</i>			Liczba osób
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	
Ogółem	45	28	27	839
<u>Płeć</u>				
Mezcyżni	45	30	25	408
Kobiety	45	27	28	431
<u>Wiek</u>				
Do 24	56	24	19	94
25-29	52	29	19	108
30-39	44	30	26	180
40-49	43	29	27	153
50-59	39	30	30	122
60 lat i więcej	41	27	32	182
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	44	27	30	348
Miasto	46	30	24	491
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	47	33	20	89
21-100	47	29	24	146
101-500	42	29	29	149
501 tys. i więcej mieszkańców	49	29	22	107
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	50	21	29	140
Północno-wschodni (Białystok)	41	30	30	64
Północny (Gdańsk)	51	31	17	86
Południowy (Katowice)	49	29	22	142
Południowo-wschodni (Kraków)	42	29	29	122
Środkowowschodni (Lublin)	42	26	32	57
Środkowozachodni (Poznań)	35	35	30	123
Południowo-zachodni (Wrocław)	48	28	25	105
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	37	33	30	341
Zasadnicze zawodowe	45	32	23	207
Średnie	52	21	26	228
Wyższe	57	21	22	63
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	45	24	31	55
Pozostali umysłowi	57	20	23	185
Pracownicy handlu i usług	41	36	23	66
Robotnicy wykwalifikowani	43	31	27	235
Robotnicy niewykwalifikowani	40	36	24	88
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	30	42	27	40
Rolnicy	37	27	36	122
Prywatni przedsiębiorcy	55	26	18	38
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys. zł	28	20	52	46
451-700	37	30	34	125
701-950	37	41	22	129
951-1200	52	24	24	168
1201-1450	40	38	22	125
1451-1700	52	21	27	89
1701-1950	42	25	32	40
1951-2200	67	16	18	45
Powyżej 2200 tys. zł	54	25	22	69
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	36	34	30	315
Przeciętne	49	26	25	425
Dobre	54	22	23	98
<u>Deklarowane poglądy polityczne</u>				
Lewica	39	34	27	131
Centrum	40	31	29	367
Prawica	56	25	19	236
Trudno powiedzieć	44	23	33	98
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	56	19	24	87
Skupionych w OPZZ	36	28	36	39
Innych	53	41	6	17
Nie należący do żadnych	44	29	27	684
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	73	18	9	260
Zły	28	34	38	420
Trudno powiedzieć	42	31	27	157

Tabela 3

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy, Pana(i) zdaniem, polityka nowego rządu stwarza szanse wyjścia z kryzysu gospodarczego?</i>		Liczba osób
	tak	nie	
Ogółem	54	46	857
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	53	47	435
Kobiety	56	44	422
<u>Wiek</u>			
Do 24	74	26	88
25-29	50	50	115
30-39	55	45	192
40-49	50	50	151
50-59	57	43	129
60 lat i więcej	49	51	182
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	46	54	359
Miasto	60	40	498
<u>Wielkość miasta</u>			
Do 20 tys.	58	41	94
21-100	59	41	144
101-500	58	42	153
501 tys. i więcej mieszkańców	67	33	107
<u>Region</u>			
Środkowy (Warszawa)	51	49	148
Północno-wschodni (Białystok)	56	43	62
Północny (Gdańsk)	65	35	89
Południowy (Katowice)	63	37	147
Południowo-wschodni (Kraków)	57	43	125
Środkowowschodni (Lublin)	45	55	62
Środkowozachodni (Poznań)	44	56	125
Południowo-zachodni (Wrocław)	50	49	99
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	48	52	347
Zasadnicze zawodowe	52	48	212
Średnie	61	39	238
Wyższe	70	30	60
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja, kadra kierownicza	62	37	48
Pozostali umysłowi	67	33	194
Pracownicy handlu i usług	63	37	59
Robotnicy wykwalifikowani	55	45	245
Robotnicy niewykwalifikowani	52	48	92
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	44	56	41
Rolnicy	30	70	125
Prywatni przedsiębiorcy	59	40	42
<u>Dochody osobiste respondenta</u>			
Do 450 tys. zł	35	65	57
451-700	45	55	115
701-950	47	53	136
951-1200	66	34	176
1201-1450	55	45	117
1451-1700	62	38	90
1701-1950	47	53	45
1951-2200	62	38	45
Powyżej 2200 tys. zł	60	40	72
<u>Ocena warunków materialnych</u>			
Złe	44	56	337
Przeciętne	59	41	421
Dobre	70	30	98
<u>Deklarowane poglądy polityczne</u>			
Lewica	46	54	128
Centrum	51	49	372
Prawica	67	33	246
Trudno powiedzieć	45	55	106
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>			
Należący do:			
NSZZ "Solidarność"	69	31	93
Skupionych w OPZZ	39	61	41
Innych	61	39	18
Nie należący do żadnych	53	47	698
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>			
Dobry	84	16	253
Zły	36	64	451
Trudno powiedzieć	60	40	151

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do programu Balcerowicza?</i>			Liczba osób
	popieram go	nie popieram go	za mało o nim wiem	
Ogółem	23	42	35	918
<u>Płeć</u>				
Meżczyźni	24	50	26	447
Kobiety	22	34	44	471
<u>Wiek</u>				
Do 24	19	26	55	101
25-29	15	44	41	118
30-39	23	46	31	195
40-49	30	42	28	170
50-59	21	45	33	135
60 lat i więcej	26	41	34	199
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	13	53	34	391
Miasto	31	33	36	527
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	19	42	40	96
21-100	28	38	34	151
101-500	32	32	37	171
501 tys. i więcej mieszkańców	43	23	34	109
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	29	38	33	150
Północno-wschodni (Białystok)	26	36	37	72
Północny (Gdańsk)	33	33	33	90
Południowy (Katowice)	21	40	39	167
Południowo-wschodni (Kraków)	25	40	35	130
Środkowowschodni (Lublin)	12	57	31	68
Środkowozachodni (Poznań)	15	46	38	129
Południowo-zachodni (Wrocław)	21	45	33	112
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	14	49	37	377
Zasadnicze zawodowe	16	42	41	238
Średnie	36	34	30	234
Wyższe	55	22	23	69
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	47	28	26	58
Pozostali umysłowi	39	29	32	193
Pracownicy handlu i usług	21	39	39	61
Robotnicy wykwalifikowani	20	46	34	271
Robotnicy niewykwalifikowani	14	34	52	102
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	10	52	37	40
Rolnicy	6	64	30	137
Prywatni przedsiębiorcy	37	23	39	43
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys. zł	9	61	30	57
451-700	13	43	44	135
701-950	18	45	37	141
951-1200	21	40	38	188
1201-1450	21	47	32	133
1451-1700	31	33	35	93
1701-1950	21	45	33	42
1951-2200	42	38	20	45
Powyżej 2200 tys. zł	48	23	29	79
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	13	51	37	366
Przeciętne	28	37	34	450
Dobre	40	27	34	101
<u>Deklarowane poglądy polityczne</u>				
Lewica	18	55	27	141
Centrum	19	42	39	400
Prawica	36	34	30	250
Trudno powiedzieć	13	42	44	120
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	40	37	24	93
Skupionych w OPZZ	21	40	38	42
Innych	28	39	33	18
Nie należący do żadnych	21	43	36	754
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	50	17	33	256
Zły	10	59	31	479
Trudno powiedzieć	18	31	51	180